

HRVATSKE VODE

ZAVOD ZA VODNO GOSPODARSTVO

ožujak
2019.

PLAN UPRAVLJANJA VODNIM PODRUČJIMA 2016. – 2021. - IZVJEŠĆE
PLAN UPRAVLJANJA VODNIM PODRUČJIMA 2022. – 2027.
Prateća dokumentacija

Dopuna Registra zaštićenih područja područjima kulturne baštine za koje je održavanje ili poboljšanje stanja voda bitan element njihove zaštite

Stvaranje okvira za procjenu rizika od plavljenja kulturnih dobara

AKCIJSKI PLAN

HRVATSKE VODE

MINISTARSTVO KULTURE, Uprava za zaštitu kulturne baštine

Podaci o dokumentu

Naslov:	Dopuna Registra zaštićenih područja područjima kulturne baštine za koje je održavanje ili poboljšanje stanja voda bitan element njihove zaštite Stvaranje okvira za procjenu rizika od plavljenja kulturnih dobara AKCIJSKI PLAN
Datum:	1.3.2019.
Autor:	HRVATSKE VODE MINISTARSTVO KULTURE, Uprava za zaštitu kulturne baštine

	Ime i prezime
	HRVATSKE VODE
Autor:	Sandra Šturlan Popović
Suradnici:	Darko Barbalić
Voditelj:	Sanja Barbalić
	MINISTARSTVO KULTURE, Uprava za zaštitu kulturne baštine
Autor:	Ksenija Petrić Anuška Deranja Crnokić

Sadržaj

Sadržaj	1
1 POLAZIŠTE.....	3
2 PREDMET AKCIJSKOG PLANA	5
3 ANALIZA STANJA I PLAN AKTIVNOSTI.....	7
4 NAČIN PROVEDBE AKTIVNOSTI	9

1 POLAZIŠTE

Prema Zakonu o vodama (Narodne novine 153/09,63/11,130/11, 56/13,14/14 i 46/18) Plan upravljanja vodnim područjima (PUVP) je planski dokument upravljanja vodama, koji se donosi za razdoblje od 6 godina, nakon čega se mijenja i dopunjuje za razdoblje od narednih 6 godina. Sastavni dio PUVP-a je popis i kartografski prikaz zaštićenih područja – područja posebne zaštite voda, uključujući uvjete i mjere zaštite.

Sukladno Zakonu o vodama Hrvatske vode izradile su i vode Registar zaštićena područja – područja posebne zaštite voda (RZP) sažetak kojeg je sastavni dio PUVP-a. RZP obuhvaća ona područja gdje je radi zaštite voda i vodnog okoliša potrebno provesti dodatne mjere zaštite i sastoji od propisanih vrsta područja (članak 48. Zakona o vodama). Premda Zakon o vodama ne predviđa potrebu dodatne zaštite područja kulturne baštine, tijekom usuglašavanja Plana upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. (PUVP2) utvrđeno je da prema Registru kulturnih dobara Republike Hrvatske ministarstva nadležnog za kulturu u čijem djelokrugu je zaštita kulturne baštine postoje različite vrste kulturnih dobara za koje je održavanje ili poboljšanje stanja voda bitan element njihove zaštite. Stoga su u PUVP2 predložene sljedeće mjere:

Ključni tip mjera	R.br.	Mjera	Tijelo nadležno za provedbu	Područje na koje se mjera odnosi	Djelatnost na koju se mjera odnosi
27	1	U zakonsko-regulatornom okviru upravljanja vodama regulirati područja / objekte kulturne baštine kao zaštićena područja odnosno područja od posebne zaštite voda	ministarstvo nadležno za vode, ministarstvo nadležno za kulturu	RH	stanovništvo
27	2	Dopuna Registra zaštićenih područja područjima kulturne baštine za koje je održavanje ili poboljšanje stanja voda bitan element njihove zaštite (prostorni podaci i mjere zaštite)	Hrvatske vode, ministarstvo nadležno za kulturu	RH	stanovništvo

Novi Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o sadržaju plana upravljanja vodnim područjima objavljen u »Narodnim novinama« 18.7.2018. godine (u daljem tekstu Pravilnik 64/18) propisuje detaljni sadržaj PUVP-a koji između ostalog predviđa identificiranje i kartiranje i drugih područja, osim onih sukladnih članku 48. Zakona o vodama, od posebnog interesa (npr. **kulturna baština**) za koje je održavanje ili poboljšanje stanja voda bitan element njihove zaštite. Time je osiguran zakonsko-regulatorni okvir koji omogućava dalji rad na dopuni RZP-a područjima kulturne baštine, te je provedena Mjera R.br.1.

Zakon o vodama u poglavlju VII. u dijelu Zaštita od štetnog djelovanja voda i upravljanje rizicima uređuje upravljanje rizicima od štetnog djelovanja voda i propisuje uz to vezane aktivnosti. Između ostalog navodi se da:

- na temelju raspoloživih ili lako dostupnih informacija Hrvatske vode izrađuju prethodnu procjenu rizika od poplava na temelju koje Hrvatske vode utvrđuju ona područja za koja zaključuje da postoje potencijalno značajni rizici od poplava ili je vjerojatno da bi isti mogli nastati.
- Za navedena područja Hrvatske vode su dužne izraditi karte opasnosti od poplava i karte rizika od poplava na osnovi kojih
- Hrvatske vode izrađuju Plan upravljanja rizicima od poplava (PURP). PURP sadrži i ciljeve upravljanja rizicima od poplava

s naglaskom na propisivanje mjera za smanjenje mogućih štetnih posljedica poplava za zdravlje ljudi, okoliš, kulturno-povijesnu baštinu i gospodarske djelatnosti, u što su uključene i negrađevinske mjere. Pravilnikom 64/18 su propisani detaljni sadržaji prethodne procjene rizika od poplava, karata opasnosti od poplava, karata rizika od poplava i PURP-a.

Uključivanje kulturne baštine za koje je održavanje ili poboljšanje stanja voda bitan element njihove zaštite u RZP i određivanje / utvrđivanje kulturnih dobara ugroženih poplavama utemeljeno je i u odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99, NN 151/03; NN 157/03 Ispravak, NN 87/09, NN 88/10, NN 61/11, NN 25/12, NN 136/12, NN 157/13, NN 152/14, 44/17 i 90/18) i to u članku 4. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara koji uz odgovornost vlasnika i nositelja prava na kulturnom dobru za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara naglašava odgovornost i drugih tijela u području kulture, prostornog planiranja i uređenja prostora, zaštite okoliša, graditeljstva, stambenog i komunalnog gospodarstva, turizma, financija, unutarnjih poslova i pravosuđa sukladno zakonu i drugim propisima.

Usto, nužnost uključivanja kulturnih dobara u RZP proizlazi i iz čl. 5. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara u kojem se definira svrha zaštite kulturnih dobara kao stvaranje povoljnijih uvjeta za opstanak kulturnih dobara i poduzimanje mjera potrebnih za njihovo redovito održavanje, ovdje elementa vode koji čini osnovnu značajku i određuje svojstva pojedinih kulturnih dobara, te čini sastavni dio njihovim kulturnopovijesnim vrijednostima. Isti članak kao svrhu zaštite navodi potrebu sprječavanja svake radnje kojom bi se izravno ili neizravno mogla promijeniti svojstva, oblik, značenje i izgled kulturnog dobra te potrebu uspostavljanja uvjeta da kulturna dobra prema svojoj namjeni i značenju služe potrebama pojedinaca i općem interesu.

Nadalje, članak 75. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara određuje zaštitu kulturnih dobara u **izvanrednim okolnostima** te nalaže osiguranje uvjeta radi zaštite i čuvanja kulturnih dobara za slučaj izvanrednih okolnosti (oružanog sukoba, potresa, poplave, požara, ekoloških incidenata i katastrofa ili drugih izvanrednih okolnosti).

Svojstvo kulturnoga dobra, na temelju stručnog vrednovanja, utvrđuje Ministarstvo kulture (Članak 12.) rješenjem na temelju kojeg se kulturno dobro upisuje u Registar kulturnih dobara RH (RKD) koji je službeni izvor podataka o pravnom statusu zaštite (Članak 14.). Registar se vodi u informacijskom sustavu te je javno dostupan na Web Registru kulturnih dobara RH u sklopu mrežnih stranica Ministarstva kulture RH: <https://www.min-kulture.hr/default.aspx?id=6212>. U tijeku je uspostava Geoportala kulturnih dobara RH na kojem će biti dostupni georeferencirani podatci o kulturnim dobrima.

Podaci o muzejima, knjižnicama i arhivima i drugim ustanovama u kulturi također se vode u očevidnicima na stranicama MK.

Uspješnost provedbe dodatnih mjera zaštite na područjima posebne zaštite voda kao i uspješnost upravljanja rizicima od poplava u velikoj mjeri ovisi o suradnji nadležnih sektora i to u svim fazama planiranja od razmjene podataka preko izbora primjerenog programa mjera pa do primjene i praćenja rezultata provedenih aktivnosti.

2 PREDMET AKCIJSKOG PLANA

Akcijski plan omogućuje uspostavu i provedbu kontinuirane suradnje između Hrvatskih voda i Ministarstva kulture.

Svrha: Ovim Akcijskim planom ispunjavaju se zahtjevi propisani Zakonom o vodama i provedba mjera iz PUV2.

Ciljevi :

- A. Dopuna RZP-a područjima kulturne baštine za koje je održavanje i poboljšanje stanja voda bitan element njihove zaštite
- B. Stvaranje okvira za procjenu rizika od plavljenja kulturnih dobara

Ovim Akcijskim planom predviđene su sljedeće vrste aktivnosti:

- Aktivnosti vezane uz oba cilja
 - lociranje kulturnih dobara iz RKD-a, te njihov opis (atributizacija) sukladno potrebama definiranim u akcijskom planu.
- Aktivnosti cilja A
 - utvrđivanje/određivanje kulturnih dobara iz RKD-a za koje je održavanje i poboljšanje stanja voda bitan element njihove zaštite,
 - utvrđivanje preliminarnog programa mjera zaštite, upravljanja i korištenja.
- Aktivnosti cilja B
 - utvrđivanje/određivanje kulturnih dobara iz RKD-a i drugih kulturnih dobara (muzeji, knjižnice, arhive i druge ustanove u kulturi) koja se nalaze u područjima gdje postoje potencijalno značajni rizici od poplava ili je vjerojatno da bi isti mogli nastati,
 - definiranje preliminarnih metoda za procjenu mogućih štetnih posljedica poplava na kulturna dobra za potrebe upravljanja rizicima od poplava.
- Aktivnosti održavanja i nadopune
 - uzimajući u obzir kompleksnost problematike potrebno je predvidjeti stupnjevito poboljšanje metoda, podataka i mjera sukladno kapacitetima sektora kao i uspostava sustava trajne razmjene podataka i informacija.

3 ANALIZA STANJA I PLAN AKTIVNOSTI

Tijekom izrade Strateške studije utjecaja na okoliš Plana upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. Ministarstvo kulture uputilo je primjedbu na PUVP2 i Stratešku studiju, točnije na uvrštavanje popisa kulturnih dobara kojeg je Ministarstvo kulture prethodno dostavilo u predmetne dokumente. Popis lokacija kulturnih dobara u dostavljenom obliku, u toj fazi, nije bilo moguće uvrstiti u navedene dokumente budući da predmetne lokacije treba prvo smjestiti u prostor i propisati im mjere zaštite kako bi mogle biti valorizirane u Planu. Također je napomenuto da je u PUVP2 uključeno sve što je zakonski propisano. Uslijed svega navedenog doneseno je rješenje da se PUVP2 dopuni s mjerama koje se odnose na RZP u poglavlju 5.3.7 *Prijedlog nadopune Registra zaštićenih područja* čime je predviđeno da će Hrvatske vode u suradnji s Ministarstvom kulture nadopuniti postojeći RZP, te je na taj način otvorena mogućnost da se u sljedećem Planu (PUVP3) obrade i kulturna dobra. U konačnici je dogovoreno da će Ministarstvo kulture i Hrvatske vode osnovati radnu skupinu za ažuriranje RZP-a.

U prvom ciklusu izrade prethodne procjene rizika od poplava, karata opasnosti od poplava i karata rizika od poplava, te Plana upravljanja rizicima od poplava (PURP1) iz područja kulturno-povijesne baštine bila su uključena i obrađena samo UNESCO područja. Ovim akcijskim planom predviđa se u drugom ciklusu uključiti i ostala relevantna kulturna dobra.

U drugom ciklusu izrade prethodne procjene rizika od poplava, na osnovu do sada uspostavljenje suradnje, uspješno su iskorištene informacije iz Web Registra kulturnih dobara RH pri čemu treba naglasiti da je za nastavak rada na ostatku planske dokumentacije (izrada karata opasnosti od poplava i karata rizika od poplava) potrebno prikupiti podatke većeg stupnja detaljnosti, što je predviđeno ovom akcijskim planom.

Tijekom 2018. godine Hrvatske vode započele su sa pripremama za izradu PUVP3. Uskoro se očekuje objava Plana izrade Plana upravljanja vodnim područjima i Plana upravljanja rizicima od poplava za razdoblje 2022.-2027. (PUVP3 i PURP2).

Plan aktivnosti uključivanja kulturnih dobara u upravljanje vodama

Aktivnosti vezane uz oba cilja:

Svakom kulturnom dobru iz RKD-a dodijeliti će se prostorni podatak njegove lokacije, odnosno izraditi će se skup prostornih podataka s osnovnom grupom atributa, u shp formatu.

Vezano uz ovu aktivnost s obzirom na raspoložive kapacitete Ministarstva kulture, te poznavanje i osposobljenost djelatnika Ministarstva kulture za rad u GIS tehnologiji može se računati na angažman djelatnika Hrvatskih voda.

Ako se za neka kulturna dobra iz RKD-a utvrdi da postoje odgovarajući dostupni prostorni podaci u tom slučaju koristiti će se postojeći izvori prostornih podataka.

Konačni skup prostornih podataka kulturnih dobara iz RKD-a u shp formatu verificirati će Ministarstvo kulture.

Prostorni podatci kulturnih dobara iz RKD-a mogu se u budućoj fazi u dogovorenim ciklusima preuzimati uspostavom web servisa budući da je RKD živo tijelo koje se na dnevnoj bazi dopunjuje i briše.

Aktivnosti cilja A (radna skupina A):

Utvrđivanje/određivanje kulturnih dobara iz RKD-a za koja je održavanje i poboljšanje stanja voda bitan element njihove zaštite, odnosno izrada tematskog inventara kulturnih dobara koja će biti uključena u RZP. Tematski inventar izraditi će se prema unaprijed definiranoj metodologiji prema kojoj će se odrediti i dodatni atributi za pojedina kulturna dobra relevantni za ispunjavanje cilja A.

Definiranje preliminarnog programa mjera zaštite, upravljanja i korištenja uz usuglašavanje ciljeva vezano uz zaštitu voda.

Buduće održavanje i noveliranje podataka razraditi će se na temelju saznanja dobivenih kroz proces prvog uključivanja kulturnih dobara iz RKD-a u RZP. Pri tome treba odrediti učestalost noveliranja, te definirati mehanizme i formate razmjene.

Aktivnosti cilja B (radna skupina B):

Utvrđivanje/određivanje kulturnih dobara iz RKD-a koja se nalaze u područjima gdje postoje potencijalno značajni rizici od poplava ili je vjerojatno da bi isti mogli nastati.

Određivanje i uključivanje i drugih kulturnih dobara ugroženih poplavama, kao što su muzeji, knjižnice, arhivi i ostale ugrožene ustanove u kulturi.

Radna skupina će definirati grupu atributa koji će se dodijeliti utvrđenim/određenim kulturnim dobrima, a koji su relevantni za ispunjavanje cilja B.

Definiranje preliminarnih metoda za procjenu mogućih štetnih posljedica poplava na kulturna dobra za potrebe upravljanja rizicima od poplava.

Aktivnosti vezane uz održavanje i noveliranje podataka razraditi će se na temelju saznanja dobivenih kroz proces prvog uključivanja kulturnih dobara ugroženih poplavama. Pri tome treba odrediti koliko često ih je potrebno novelirati, te definirati mehanizme i formate razmjene.

4 NAČIN PROVEDBE AKTIVNOSTI

Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine i Hrvatske vode za provedbu aktivnosti iz Akcijskog plana osnovati će se radne skupine i to radnu skupinu A za aktivnosti cilja A i radnu skupinu B za aktivnosti cilja B.

Prethodno će se odrediti koordinatori ispred institucija koji su nadležni za:

- koordiniranje rada na aktivnostima ovog Akcijskog plana
- dogovaranje radnih sastanaka i pripremu zapisnika
- vođenje dokumentacije o aktivnostima
- iniciranje promjena i dopuna ovog Akcijskog plana
- pripremu izvješća o suradnji i realizaciji ovog Akcijskog plana.

Izmjene i dopune ovog Akcijskog plana rade se na zahtjev bilo koje od suradničkih institucija.

Koordinatori izrađuju izvješće o rezultatima rada i provedenim aktivnostima, koje se može objaviti na mrežnim stranicama institucije/institucija.

Izvješća i drugi radni dokumenti po donošenju/usuglašavanju izrađuju se u 2 primjeraka i u formatu prikladnom za objavu na mrežnim stranicama institucije/institucija.

Sastanci predstavnika suradničkih institucija održavaju se po potrebi na zahtjev koordinatora bilo koje strane, najmanje dva puta godišnje.

Ovaj Akcijski plan smatra se dogovorenim kada ga potpišu obje suradničke institucije.

Ovaj Akcijski plan je napravljen u 4 (četiri) istovjetna primjerka, za svaku Suradničku instituciju po 2 (dva) primjerka.

Za HRVATSKE VODE

Generalni direktor

mr.sc. Zoran Đuroković, dipl.ing.građ.

Zagreb, 03-04-2019

Za MINISTARSTVO KULTURE

Pomoćnik ministrice

Davor Trupković, dipl. ing. arh.

Zagreb, 14-05-2019

Korištene skraćenice

PURP	Plana upravljanja rizicima od poplava
PURP1	Plana upravljanja rizicima od poplava 2016.-2021.
PURP2	Plana upravljanja rizicima od poplava 2022.-2027.
PUVP	Plan upravljanja vodnim područjima
PUVP2	Plan upravljanja vodnim područjima 2016.-2021.
PUVP3	Plan upravljanja vodnim područjima 2022.-2027.
RKD	Registar kulturnih dobara RH
RZP	Registar zaštićena područja – područja posebne zaštite voda